

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय
(मानवश्रोत विकास विभाग, भर्ना छनौट शाखा)
नक्साल, काठमाण्डौ ।

प्राविधिक प्रहरी निरीक्षक (अस्पताल व्यवस्थापन अधिकृत) पदको खुला प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा: नेपाल प्रहरी
उपसमूह: स्वास्थ्य

समूह: प्राविधिक प्रहरी
श्रेणी: राजपत्राङ्कित तृतीय

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

| क्र.सं. | परीक्षा चरण | विवरण | पूर्णाङ्क |
|---------|-------------|--|-----------|
| १. | प्रथम चरण | प्रारम्भिक तथा विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण | - |
| २. | द्वितीय चरण | लिखित परीक्षा | २०० |
| ३. | तृतीय चरण | विशेष स्वास्थ्य परीक्षण | - |
| ४. | चतुर्थ चरण | अन्तरवार्ता | ३० |

प्रथम चरण:- प्रारम्भिक तथा विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण

- प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ति र बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्त, २०६९ को अनुसूची-६ र ८ बमोजिम हुने ।

द्वितीय चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

| पत्र | विषय | पूर्णाङ्क | उत्तीर्णाङ्क | परीक्षा प्रणाली | प्रश्न संख्या अङ्कभार | समय |
|---------|---|-----------|--------------|--|---|------------------|
| प्रथम | Professional and Service Specific Test (PSST) | १०० | ४० | वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice) | १०० प्रश्न×१ अंक = १०० | १ घण्टा १५ मिनेट |
| द्वितीय | | १०० | ४० | विषयगत (Subjective) | <u>छोटो उत्तर</u> ४ प्रश्न×५ अंक = २० <u>लामो उत्तर</u> ८ प्रश्न×१० अंक = ८० | ३ घण्टा |

तृतीय चरण:- विशेष स्वास्थ्य परीक्षण

- प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ति र बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्त, २०६९ को अनुसूची-९ बमोजिम हुने ।

चतुर्थ चरण:- अन्तरवार्ता (Interview)

| विषय | पूर्णाङ्क | परीक्षा प्रणाली |
|-------------|-----------|-----------------|
| अन्तरवार्ता | ३० | मौखिक |

१. यो पाठ्यक्रमको योजना अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा हुनेछ ।
२. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
३. पाठ्यक्रमको प्रथम र द्वितीय पत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
४. प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
५. लिखित परीक्षाको प्रथम तथा द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमका इकाइहरूको प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

| प्रथम पत्रका इकाइ | १ | २ | ३ | ४ | ५ | ६ | ७ | ८ |
|----------------------------|------------|----|----|----|------------|----|----|------------|
| प्रथम पत्रका प्रश्न संख्या | १२ | १२ | १२ | १२ | १४ | १४ | १२ | १२ |
| द्वितीय पत्रका खण्ड | खण्ड-क (A) | | | | खण्ड-ख (B) | | | खण्ड-ग (C) |
| द्वितीय पत्रका इकाइ | १ | २ | ३ | ४ | ५ | ६ | ७ | ८ |
| द्वितीय पत्रका | छोटो | १ | | | १ | | | २ |
| प्रश्न संख्या | लामो | ४ | | | ४ | | | - |

६. यस पाठ्यक्रममा जे सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरू तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्छ ।
७. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत १ (एक) अंक दिईने छ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २०% अंक कट्टा गरिने छ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अंक दिईने छैन र अंक कट्टा पनि गरिने छैन ।
८. द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ ।
९. द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमलाई ३ वटा खण्डमा विभाजन गरिएको छ । ३ वटा खण्डको लागि ३ वटै उत्तरपुस्तिका दिईनेछ र परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
१०. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लेखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति:- २०८०/०६/०४ गते ।

लिखित परीक्षा (Written Examination)

प्रथम र द्वितीय पत्र :- Professional and Service Specific Test (PSST)

खण्ड “क” (Section-A)

1. **Fundamentals of Management**
 - 1.1 Management: Concept, Features, Principles, Functions and Scope
 - 1.2 Theories of Management (Classical, Behavioural, Management Science, Contingency and Contemporary)
 - 1.3 Organization: Meaning, Nature, Principles and Types; Designing Organization Structure, Organizational typology
 - 1.4 Leadership: Meaning, Functions and Types; Qualifies of a successful leader
 - 1.5 Decision Making: Meaning, Types of Decision, Styles of Decision Making, Decision Making Process
 - 1.6 Motivation: Concept and Techniques; Theories of Motivation
 - 1.7 Communication: Concept, Structure, Process and Types of Communication
 - 1.8 Conflict: Meaning and Types, Managing Conflict in Organization
 - 1.9 Types of Manager and Managerial skills
2. **Human Psychology and Organizational Behaviour**
 - 2.1 Nature and Perspective of Psychology
 - 2.2 Individual Processes – Personality, Values and Attitude, Perception, Motivation, Learning and Reinforcement, Work Stress and Stress Management
 - 2.3 Conceptual Model of Organization Behaviour (OB)
 - 2.4 Dynamics of Organization Behaviour – Power and Politics, Conflict and Negotiation, Leadership Process and Styles, Communication
 - 2.5 Organizational Processes – Decision Making, Job Design
 - 2.6 Organizational Theory and Design – Organizational Culture, Managing Cultural/Workforce Diversity, Learning Organization
 - 2.7 Organizational Change: Nature, Process and Types; Forces and Areas for Organizational Change
 - 2.8 Concept of Organizational Development
3. **Health Policy and Program Management**
 - 3.1 Health Policy Development: Issues and Characteristics
 - 3.2 Current Periodic Plan (Health related provisions)
 - 3.3 Models of Health System in the World
 - 3.4 Organizational Structure of Health Services
 - 3.5 Health Education: Introduction, Nature, Management and Principles
 - 3.6 Global Health: Concept, Problems and Challenges
 - 3.7 Role of United Nations Specialized Agencies in Health
 - 3.8 Health and Health Council related legislations in Nepal
 - 3.9 Health Financing Strategy, 2078 - 88
4. **Health Care Planning, Financing and Evaluation**
 - 4.1 Health: Concept, Dimensions, Spectrum and Determinants; Positive Health

- 4.2 Health Development Features, Indicators, Types and Measurement
- 4.3 Health Care Planning and Evaluation: Concept, Objectives, Types, Steps, Tools and Techniques
- 4.4 Level of Health Care and Health Care Delivery System of Nepal
- 4.5 Social Determinants and Health
- 4.6 Health Insurance: Concept, Objectives and Challenges
- 4.7 Financial Mechanism in Healthcare; National Health Accounts
- 4.8 Financial Evaluation of Healthcare: Cost Benefit Analysis, Cost Effectiveness Analysis

खण्ड “ख” (Section-B)

5. **Hospital Administration**

- 5.1 Concept, Types, Roles and Challenges of Hospital
- 5.2 Scope, Roles and Skill of Hospital Administrator/Manager
- 5.3 Governing Board of Hospital: Structure, Duties and Responsibilities
- 5.4 General Concept of Hospital Registration and Accreditation Process in Nepal
- 5.5 Curative Services: Concept, Organogram, Functions and Roles
- 5.6 Healthcare Waste Management
- 5.7 Guiding Principles and Steps of Hospital Planning
- 5.8 Factors Affecting in Hospital Planning and Utilization
- 5.9 Hospital Services: Organization, Policy and Procedures, Issues and Problems
- 5.10 Strategic Management Model in Hospital
- 5.11 Business Correspondence, Workshop Design and Format, Seminar, Media and Advertisement Plan & Design, Report Writing

6. **Hospital Support Service Management**

- 6.1 Concept and Important of Support Services
- 6.2 Medical Record Department: Importance, Function, Organization and Scope
- 6.3 Basic Hospital Safety and Security, Vulnerabilities and Preventive Measures
- 6.4 Patients' Safety: Concept, Introduction, Dimensions of Safety
- 6.5 Hospital Maintenance Service Management (Medical Gas Supply, Water, Fire Safety, Ventilation, etc.)
- 6.6 Quality Management and Quality Assurance
- 6.7 Measurement of Patient's Satisfaction: Models and Practice
- 6.8 Standard Operating Protocols: Concept and Procedures
- 6.9 Performance Evaluation Health Services: Nursing Audit, Medical Audit and Equipment Audit

7. **Hospital Inventory Management and Healthcare Ethics**

- 7.1 Introduction, Functions, Objective, Importance and Cycle of Material Management in Hospital
- 7.2 Hospital Inventory Management
- 7.3 Concept of Procurement, Procurement Plan and Strategy, Procurement Methods, Procurement Document, Tender/Bidding Process, Bid Evaluation; Hospital Equipment Specifications, Availability, Brands, Cost Management and Profit Analysis of Medical Technology

- 7.4 Knowledge of Public Procurement Act, Regulation and Guidelines of GoN
- 7.5 Hospital Information System, Integrated Hospital Information System and Digital/ Computerized Patient Record System
- 7.6 Professional Codes of Conduct
- 7.7 Occupational Hazards
- 7.8 Disaster Management

खण्ड “ग” (Section-C)

८. सामान्य ज्ञान तथा नेपाल प्रहरी सेवा सम्बन्धी

- क. नेपालको भूगोल सम्बन्धी सामान्य जानकारी (भौगोलिक अवस्था, स्वरूप, किसिम र विशेषताहरू, हावापानी किसिम र विशेषता, जल सम्पदा: स्थिति र महत्व, वन सम्पदा: अवस्था र महत्व, संरक्षण क्षेत्रहरू तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरू, नेपालका प्रमुख हिमशिखरहरू, तालतलैया, झरना, भञ्ज्याङ ।
- ख. इतिहास र संस्कृति सम्बन्धी सामान्य जानकारी (आधुनिक नेपालको इतिहास (पृथ्वीनारायण शाह देखी हालसम्म), नेपालको सांस्कृतिक, धार्मिक एवं मौलिक परम्परा, जातजाति, भाषाभाषी, कला र साहित्य सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- ग. नेपालको वर्तमान संविधान २०७२ (भाग १, ३, ४, ५, २८ र अनुसूचीहरू)
- घ. जनसंख्या र वातावरण सम्बन्धी सामान्य जानकारी (जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बँसाईसराई), जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण तथा प्रदूषण)
- ङ. समसामायिक घटना तथा नविनतम् विषयवस्तुहरू: (राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनैतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत सम्बन्धी)
- च. नेपाल प्रहरीको पृष्ठभूमि (वि.स. २००७ साल देखि हालसम्म) र वर्तमान अवस्था ।
- छ. प्रहरी ऐन, २०१२ र प्रहरी नियमावली, २०७१ (संशोधन सहित) का मुख्य-मुख्य व्यवस्थाहरू (संगठनात्मक स्वरूप, सेवाको प्रकार, दर्ज्यानी चिन्ह, पद तथा श्रेणी सेवा, शर्त र सुविधा, प्रहरी आचरण, नियुक्ति र अवकाश, प्रहरी कर्मचारीको काम-कर्तव्य अधिकार, नेपाल प्रहरीमा प्राविधिक प्रहरी कर्मचारीको महत्व र आवश्यकता, नेपाल प्रहरी कार्यालयको स्थापना र कार्यालय प्रमुख सम्बन्धी व्यवस्था)
- ज. विविध:- सुरक्षा समिति (केन्द्र, प्रदेश र जिल्ला), नेपाल प्रहरी र अन्य सुरक्षा निकायहरू (नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग) संगको सम्बन्ध, अपराध परिचय, महत्व र प्रविधिको प्रयोग, विपद व्यवस्थापनमा नेपाल प्रहरी, सार्क, संयुक्त राष्ट्रसंघ, इन्टरपोल सम्बन्धी जानकारी ।

लिखित परीक्षाको नमूना प्रश्नपत्र

वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Question)

1. Localized Hospital system is in
 - a) UK
 - b) USA
 - c) Nepal
 - d) Not of the above
2. Generally, ...percentage of emergency beds should manage of the total beds in general hospitals.
 - a) 5%
 - b) 10%
 - c) 15%
 - d) 20%
3. Supportive service in Hospital is
 - a) CSSD
 - b) OPD
 - c) IPD
 - d) OT
4. ICU bed and Nursing staff ratio is
 - a) 1:1
 - b) 1:2
 - c) 1:4
 - d) 1:7
5. The WHO building blocks of the health system do not includes
 - a) Workforce
 - b) Governance
 - c) a & b
 - d) ISO certificate

छोटो प्रश्न (Short Question)

1. Briefly discuss the Guiding Principles of Hospital Planning.

लामो प्रश्न (Long Question)

1. What is HR management in Hospital? What are the basic principles and Guidelines for Managing HR in Hospital? Discuss.

-समाप्त-